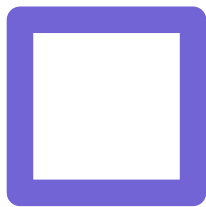

Rola uczelni wyższych z perspektywy potrzeb rynku pracy

(opinia do dyskusji)

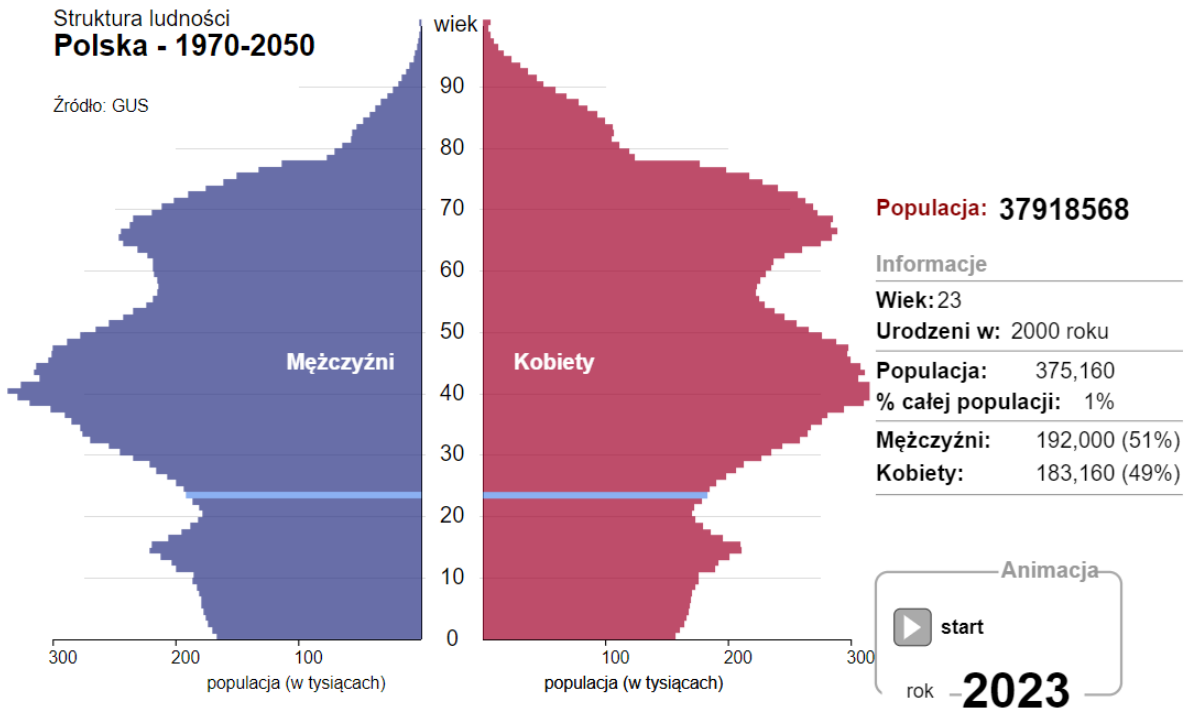
-
- 1. Potrzeby i obraz rynku pracy**
 - 2. Studia przypadków**
 - 3. Potrzeba danych i informacji**
 - 4. Podsumowanie**

Kamil Sobolewski
Główny ekonomista
Pracodawcy RP

Liczba absolwentów w wieku produkcyjnym magnesem dla BIZ

Będzie brakować osób bez wyższego wykształcenia

Population by educational attainment level, sex and age (%) - main indicators (online data code: EDAT_LFSE_03)

Source of data: Eurostat

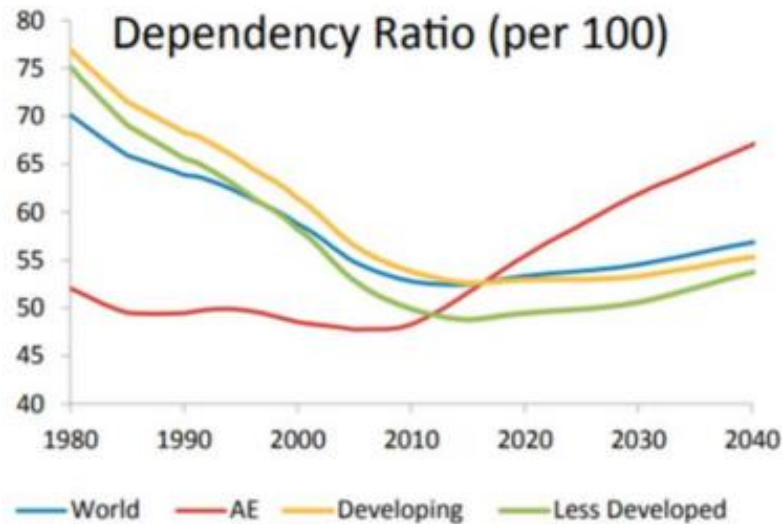
Settings: [Bookmark v](#)

Table Line Bar Map

	AGE	From 25 to 34 years	From 35 to 44 years	From 45 to 54 years	From 55 to 64 years
GEO					
Missing label: EA19		:	:	:	:
Romania		24.9	24.6	15.0	9.7
Türkiye		36.2	22.8	13.3	9.8
Italy		28.9	24.6	16.9	13.1
North Macedonia		37.7	25.5	12.6	15.0
Malta		40.1	35.5	24.2	16.0
Croatia		36.6	29.7	19.0	16.9
Poland		42.4	43.6	26.3	16.9
Portugal		41.9	33.2	24.0	16.9
Slovakia		39.0	28.9	20.5	17.5
Serbia		32.6	28.2	18.8	17.5
Czechia		33.0	28.9	19.4	17.7
Montenegro		40.4	25.2	17.0	18.2
Hungary		30.7	33.2	23.8	20.4
European Union - 27 countries (from 2020)		40.5	38.5	29.6	23.6
Bulgaria		33.0	33.1	27.2	23.9
Greece		43.7	35.6	29.8	24.0
Slovenia		45.4	44.0	32.1	24.0
Austria		41.4	39.5	31.4	25.4
France		49.4	46.7	37.5	26.4
Germany (until 1990 former territory of the FRG)		35.3 (b)	34.4 (b)	28.7 (b)	27.6 (b)
Cyprus		57.8	49.3	38.5	27.9
Luxembourg		60.6	55.6	40.2	27.9
Spain		47.4	45.4	38.5	28.2
Latvia		44.2	42.3	36.2	29.3
Denmark		47.1	46.3	39.5	29.7
Lithuania		56.2	55.0	36.7	31.3

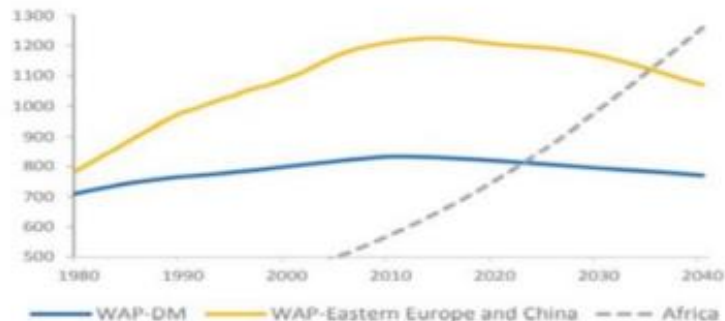
Roczna zmiana liczby osób w wieku produkcyjnym (tys.)	+młodzi	-emeryci	Razem
Łącznie	+375	-480	-105
Z wykształceniem wyższym	+159	-80	+79
Bez wykształcenia wyższego	+216	-400	-184

Globalna konkurencja o napływ i utrzymanie obcokrajowców

Źródło: Goodhart, C. and M. Pradhan, The Great Demographic Reversal. Ageing Societies, Waning Inequality, and an Inflation Revival (London: Palgrave Macmillan, 2020).

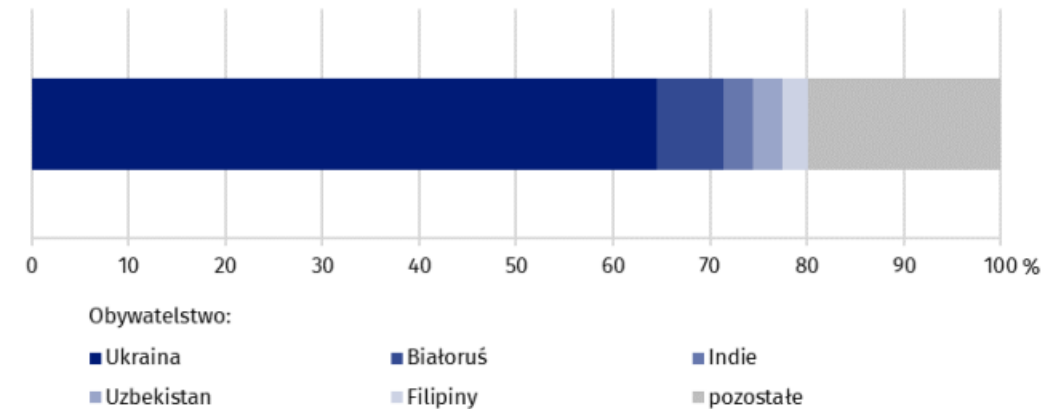
Figure 2: Working age populations falling globally

Source: UN Population Statistics

W 2021 r. w Polsce wydano 504,2 tys. zezwoleń na pracę cudzoziemców. Było to o 24,0% więcej niż w 2020 r. oraz blisko 8-krotnie więcej niż w 2015 r. Względem 2020 r. w 13 wojewódz-

Wykres 1. Struktura zezwoleń na pracę cudzoziemców według obywatelstwa w 2021 r.

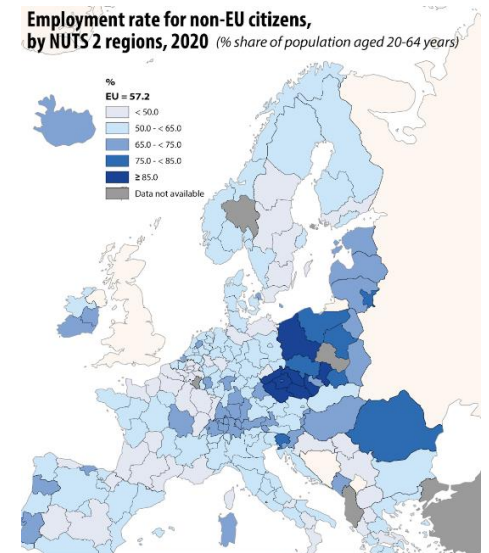
Bangladesh and Vietnam. After increasing its annual quota for non-E.U. workers to 100,000 last year, Romania registered more than 10,600 new employment contracts with workers from Nepal alone. But securing the

A consular team from Romania will arrive in Dhaka next Sunday to ease visa processing for Bangladeshis.

The team is expected to issue 15,000 visas during its six-month stay, foreign ministry spokesperson Seheli Sabrin said at a press conference on Thursday.

The Romanian consulate in Dhaka has made preparations for the visit, Seheli said.

During a similar three-month visit in 2022, the team issued visas to around 5,400 Bangladeshi workers.

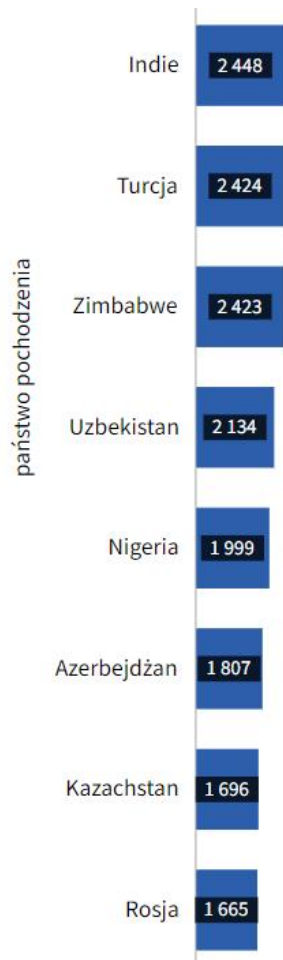

Kierunki imigracji oprócz Ukrainy i Białorusi

Na studiach

Źródło: radon.nauka.gov.pl

Dane w osobach

Kraje Azji i Afryki o największym bezrobociu

Źródło: tradingeconomics.com

Dane w %

Pakistan	6.5
Bahrajn	6.6
Indie	7.8
Tadżykistan	7.8
Uzbekistan	9.6
Iran	9.7
Syria	10.6
Armenia	12.7
Afganistan	13.3
Jemen	13.6
Irak	14.2
Liban	14.5
Gruzja	16.1
Jordania	22.9
Palestyna	25.2

Libia	19.6
Sudan	19.81
Namibia	21.7
Senegal	22
Gabon	22.3
Republika Konga	23
Rwanda	24.3
Botswana	24.5
Lesotho	24.6
Swaziland	25.8
Dżibuti	28.4
Angola	29.6
Republika Południowej Afryki	32.7
Nigeria	33.3

Polski rynek pracy jest w stanie wchłonąć 50-200 tys. pracujących imigrantów ROCZNIE.

Tyle w 2021 roku było wszystkich pozwoleń dla imigrantów bez Ukrainy.

Z Ukrainy wskutek wojny przybyło 400 tys. ale część już wraca.

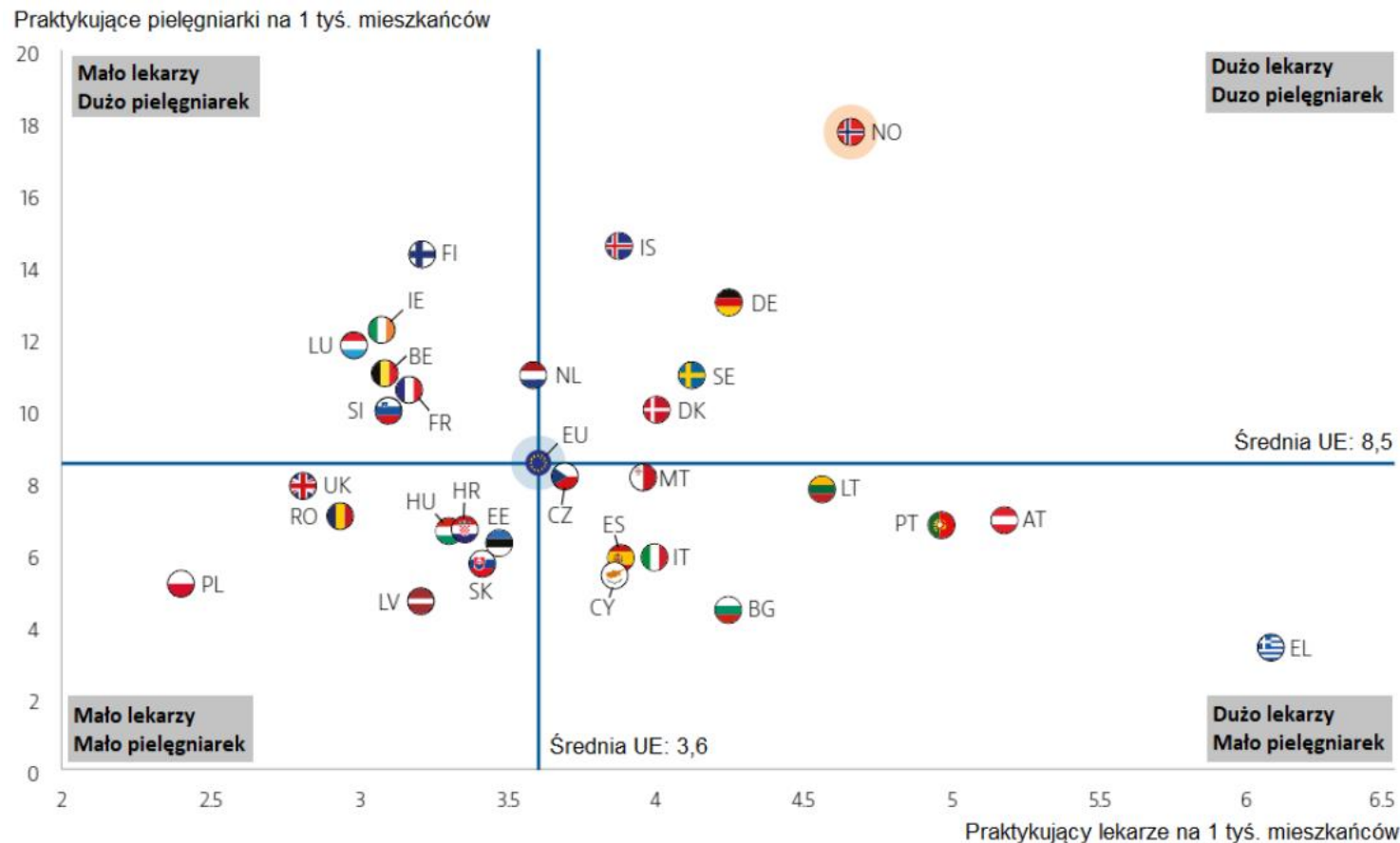
Zostających w Polsce absolwentów-obcokrajowców powinny być w Polsce dziesiątki tysięcy ROCZNIE nie licząc Ukraińców.

Wnioski z demografii

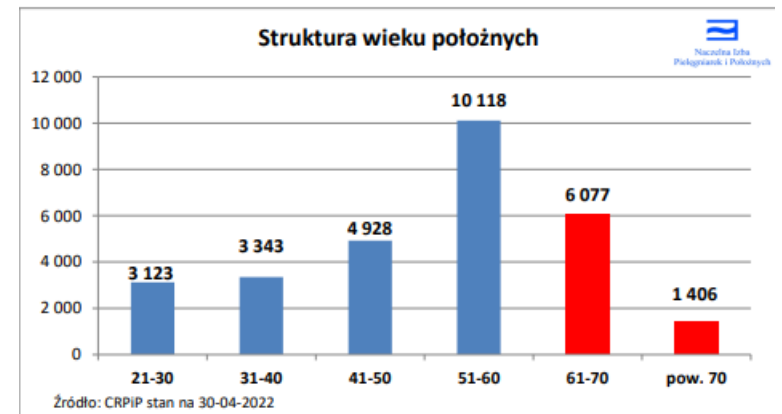
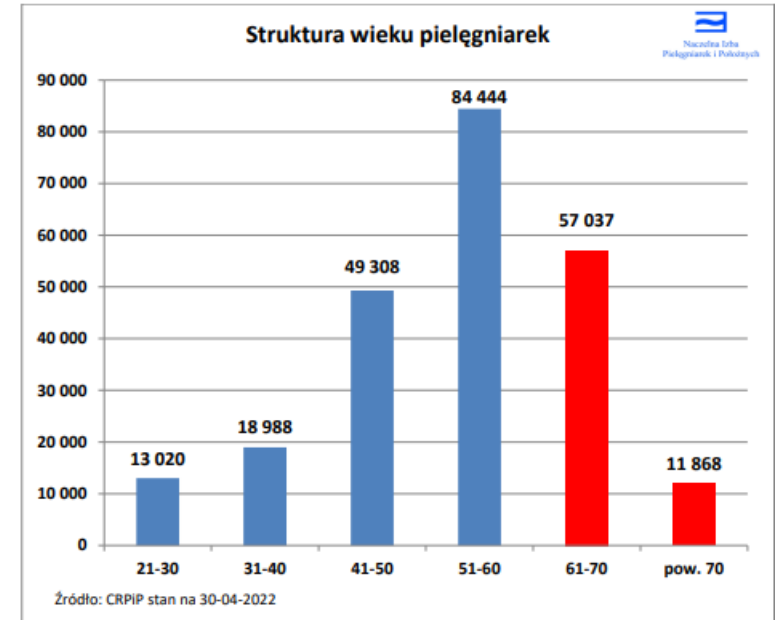
- 5-letnie studia wyższe i faktyczne wejście na rynek pracy w 25 roku życia to anachroniczny model edukacji.
- Wielka rola systemu szkolnictwa zawodowego, grozi deficyt stolarzy, hydraulików, mechaników, budowlańców.
- Większość studentów nie potrzebuje kariery naukowej tylko zawodu z opcją późniejszego rozwoju.
- Długie studia teoretyczne – podniesiemy poprzeczkę albo zniknie finansowa motywacja by się kształcić.
- Cel: nie tylko wykształcić absolwentów o odpowiednim profilu i wiedzy praktycznej, ale ich zatrzymać w Polsce.
 - **zaangażować studentów w pracę od początku studiów, to też najlepszy sposób na „praktyczność”;**
 - zdegradować moment zwrotny w życiu po ukończeniu studiów – „mam dyplom i co dalej”;
 - przymus lojalności (np.: staż albo zwrot pieniędzy) to dodatek nie podstawę w systemie dla obcokrajowców.
- Dotyczy to Polaków (pokusa emigracji z kraju o wysokim obciążeniu demograficznym), Ukraińców (6-8% populacji w wieku szkolnym), osób o polskich korzeniach i tożsamości (studia w Polsce i na Zachód), zdolnych mieszkańców Azji i Afryki (j.w.), a także blue-collar-workers, którzy będą potrzebować nauki języka, podstaw kulturowych, społecznych, prawnych, kursów zawodowych czy szkoleń.
- Edukacja powinna być filarem potrzebnej świadomej polityki migracyjnej, bramą do pracy dla talentów. Nowoczesne szkolnictwo wyższe jest warunkiem imigracji jakościowych pracowników. Edukacja powinna być miejscem integracji kulturowej i językowej; także dla grup nie zamierzających studiować.

Studia przypadków 1

- Lekarze i pielęgniarki

Rycina 1. Wskaźnik zatrudnionych lekarzy i pielęgniarek na 1000 mieszkańców w UE | Źródło: OECD/European Observatory on Health Systems and Policies (2019), Norway: Country Health Profile 2019, State of Health in the EU, OECD Publishing, Paris/European Observatory on Health Systems and Policies, Brussels.

Źródła:

<https://izp.wnz.cm.uj.edu.pl/>
<https://nipip.pl/>

Studia przypadków 2

Kosmetolodzy

W tej chwili w ramach tego kierunku kształci studentów 11 państwowych uczelni, w tym 6 uniwersytetów medycznych, i około 50 innych szkół wyższych. Według GUS do roku 2015 wykształciły one 201 764 absolwentów i należy przypuszczać, że od tego czasu przybyło co najmniej 73 000 kosmetologów! Jak widać, Naczelna Rada Lekarska konsekwentnie podkreśla, iż zabiegi związane z ingerencją w tkanki powłok skórnych powinny być wykonywane wyłącznie przez lekarzy i lekarzy dentystów jako przedstawicieli grup zawodowych legitymujących się specjalistycznym zakresem wiedzy teoretycznej i praktycznej. Pogłębiona wiedza i umiejętności lekarzy i lekarzy dentystów nabywane są dodatkowo w drodze szkolenia specjalizacyjnego. Takiego zakresu wiedzy, jaki posiadają osoby wykonujące te zawody nie uzyskują ani absolwenci studiów o kierunku kosmetologia, ani absolwenci szkół policealnych kształcących w zawodzie technika usług kosmetycznych, ani tym bardziej uczestnicy różnego rodzaju kursów kosmetycznych, których to regulacja zawodów pozostaje poza właściwością Ministra Zdrowia. Naczelna Rada Lekarska po raz wtóry zwraca też uwagę na kwestię powikłań w trakcie zabiegów i po nich, a w związku z tym konieczność natychmiastowego zabezpieczenia i zastosowania leków - pierwsza pomoc o takim charakterze dostępna jest wyłącznie w ramach działalności leczniczej.

Wspólne działanie

Koalicja dla Bezpieczeństwa i Rozwoju Kosmetologii powstała w lutym 2021 roku. Zrzesza Stowarzyszenie Przyjazna Kosmetyka, Izbę Kosmetologów i Krajową Izbę Kosmetologii. Główne cele Koalicji to:

1. Wprowadzenie w życie ustawy o zawodzie kosmetologa, która będzie określać zasady wykonywania tego zawodu, uzyskiwania prawa do jego wykonywania, a także reguły kształcenia zawodowego i podyplomowego.
2. Powstrzymanie proponowanych przez Naczelną Radę Lekarską zmian w definicji świadczenia zdrowotnego.
3. Zadbanie o to, aby zawód kosmetologa istniał w społecznej świadomości jako profesja odrębna od tej, którą wykonuje kosmetyczka oraz technik usług kosmetycznych.

Źródła:

<https://lne.pl/dossier/zawod-kosmetolog>

<https://nil.org.pl/dla-lekarzy/prawo/medycyna-estetyczna/5975-stanowisko-nrl-ws-projektu-ustawy-o-zawodzie-kosmetologa>

Studia przypadków 3

- Drony na Politechnice Poznańskiej

Przykład: politechnika w Poznaniu ma szeroki program dotyczący dronów. Sami rozwijają programy budowy dronów, robią badania nad zero-emisyjnością, budową dronów z kompozytów, które mają jak najmniejszy negatywny wpływ na środowisko. Jak mogą wspomagać biznes.

Firmy korzystające z dronów zamawiają u nich analizy dotyczące możliwych trajektorii lotów w miastach, wykorzystania dronów w poszczególnych dziedzinach.

Uczelnia zarabia, firmy nie muszą u siebie budować mikro ośrodków badawczych lub analitycznych. Studenci mają opcję rozwoju naukowego w realnym kontakcie z biznesem a de facto produktywną pracę w trakcie studiów. Absolwenci zyskują świetne rozeznanie w potrzebach firm i możliwościach pracy.

Gdzie dzisiaj widzę najszybsze, bezpośrednie przełożenie uczelni na biznes i odwrotnie? Przede wszystkim politechniki, nowe technologie. Kluczowe jest odejście od bezproduktywnych uczelnianych badań na rzecz ścisłego współdziałania z biznesem. Korzystania m.in. ze środków finansowych biznesu jednocześnie będąc wsparciem dla szybkiego rozwoju tego biznesu.

DRONY STUDENTÓW POLITECHNIKI POZNAŃSKIEJ DOCENIONE NA MIĘDZYNARODOWYCH KONKURSACH

Studenci Politechniki Poznańskiej konstruują drony doceniane na międzynarodowych konkursach. Młodzi konstruktorzy właśnie wrócili z zawodów na Florydzie, a za kilka dni wylatują na kolejne – do Meksyku. Adam Bider z Akademickiego Klubu Lotniczego Politechniki Poznańskiej [opowiada o powstających na politechnice dronach w audycji „Cztery pory roku” na kanale Jedyńka – Polskie Radio](#).

Źródła:

Po lewej: opinia współwłaściciela firmy z branży, oprac. własne
Powyżej i niżej: swiatdronow.pl; gloswielkopolski.pl

Kampus Kąkolewo Politechniki Poznańskiej będzie rozbudowywany

- Inwestujemy w **technologie dronowe i tzw. pojazdy autonomiczne**, które będą monitorować Ziemię m.in. w zakresie ochrony środowiska i geodezji. Posiadamy w Kąkolewie bogatą infrastrukturę lotniskową. Mamy pas startowy o długości 2350 metrów, dwa hangary, łącznik z kontrolą lotów i salami seminaryjnymi. Aktualnie rozpoczęliśmy projekt budowy tzw. akademika. Studenci oraz naukowcy będą mogli z niego korzystać podczas realizacji projektów badawczych

- podsumował rektor prof. dr. hab. inż. Teofil Jesionowski

Całkowita wartość projektu "Aerosfera 2.0 Obrazowanie powierzchni Ziemi (OPZ)" opiewa na blisko 7 mln zł, a kwota dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego to 4 185 767,50 zł. Z unijnych funduszy Samorząd Województwa Wielkopolskiego wsparł projekty realizowane w Kąkolewie o łącznej wartości 28,5 mln zł.

Potrzeba danych i informacji

- Potrzeba testów i egzaminów poziomujących ukazujących kompetencje studentów każdego roku i absolwentów danej grupy kierunków pomiędzy uczelniami.
 - Informacja zbiorcza powinna być publicznie dostępna, stanowić z jednej strony informację dla potencjalnych studentów, z drugiej dla pracodawców, z trzeciej motywować uczelnie. Nie chodzi o publikacje i punktacje, tylko o testy kompetencyjne studentów i absolwentów.
- Potrzeba danych i informacji (punkty kontaktu, dostępność danych i ekspertów) dla pracodawców lub potencjalnych pracodawców na temat:
 - Dostępnego zasobu absolwentów i kwalifikacji objętych programem nauczania w danym zawodzie
 - Możliwości współpracy z uczelniami w tworzeniu „szytych na miarę” programów studiów lub kursów zawodowych
- Potrzeba danych i informacji dla potencjalnych studentów o rynku pracy i konkretnych kierunkach:
 - Prognoza popytu na pracę i podaży pracy w poszczególnych zawodach, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb rynkowych, wyzwań związanych z postępem technicznym, demografii istniejących zasobów pracowników, zarobków, bezrobocia, wyniki ankiety satysfakcji absolwentów dokonywanej np.: na rok, 5 lat i 10 lat po ukończeniu studiów. Opracowanie dostępne publicznie aktualizowane co roku, podlegające konsultacjom środowisk branżowych i zawierające różne punkty widzenia. Ranking zawodów, które będą najbardziej potrzebne.
 - Wystandaryzowana informacja na temat każdego kierunku studiów danej uczelni: jakie kwalifikacje i uprawnienia dają studia, w jakim charakterze można po nich pracować, dla każdego z tych zawodów informacja o płacach, możliwościach zatrudnienia, firmach z którymi współpracuje uczelnia w związku z oferowaniem studentom pracy u partnerów biznesowych, ryzyku bezrobocia, bezpośrednie porównanie studiów z innymi podobnymi studiami w Polsce, także pod względem zarobków, bezrobocia, wyników ankiety satysfakcji absolwentów, wyników testów kompetencji studentów i absolwentów.

Aktualny paradygmat

- „Produktem” szkolnictwa wyższego powinni być absolwenci o profilu dostosowanym do potrzeb gospodarki
- Umiejętności absolwentów powinny odpowiadać praktycznym oczekiwaniom pracodawców
- Studia wyższe powinno kończyć około 45% młodych
- Studenci zagraniczni są mile widziani
- Finansowanie szkolnictwa wyższego zapewnia państwo na zasadzie pokrycia kosztów
- O kierunku studiów decyduje student w oparciu o wiedzę własną, porady i materiały informacyjne i reklamowe

Postulowany paradygmat

- „Produktem” szkolnictwa wyższego powinni być absolwenci o profilu dostosowanym do potrzeb gospodarki
„Produktem” szkolnictwa wyższego powinni być aktywni zawodowo pracownicy w Polsce lub „ambasadorzy” za granicą
- Umiejętności absolwentów powinny odpowiadać praktycznym oczekiwaniom pracodawców
Programy kształcenia powinny być oparte na zapotrzebowaniu pracodawców, na zasadzie zamykania luki kompetencyjnej
- Studia wyższe powinno kończyć około 45% młodych
Większość potrzebuje przygotowania do pracy w zawodzie z opcją dalszego rozwoju w miarę potrzeb zawodowych
- Studenci zagraniczni są mile widziani
Uczelnie filarem jakości potrzebnej na wielką skalę imigracji, skutecznej lojalizacji imigrantów
- Finansowanie szkolnictwa wyższego zapewnia państwo na zasadzie pokrycia kosztów
Know-how może zachęcić biznes do finansowania badań i ekspertyz – to powinno zmieniać realia płacowe
- O kierunku studiów decyduje student w oparciu o wiedzę własną, porady i materiały informacyjne i reklamowe
Wystandaryzowany zestaw obowiązkowych informacji o danych studiach obejmujący np.: perspektywy zatrudnienia, płace

Podsumowanie

- Polski rynek pracy potrzebuje 50-200 tys. pracujących imigrantów ROCZNIE.
- System edukacji magnesem, źródłem lojalności i jakości późniejszej pracy imigrantów.
- Szkolnictwo zawodowe kluczowe i najbardziej deficytowe pod względem jakości.
- Brak presji na osiągnięcie „celu” 45% absolwentów w młodej populacji szczególnie w grupie wiekowej 25 lat.
- Studia teoretyczne – poprzeczka znacznie wyżej.
- Studia praktyczne – obligatoryjne zaangażowanie w pracę zawodową jako element studiów.
- Absolwent przyszłości ma nie tylko wiedzę, ale pracę co najmniej od roku (niekoniecznie cały etat).
- Potencjał studiów we współpracy z dużymi firmami – studia jako zamykanie luki kompetencyjnej.
- Preferencja dla uczelni zdolnych komercjalizować swoją pracę, badania i ekspertyzy.
- Wsparcie dla studiów zaocznych, wieczorowych jak dla dziennych, promocja elastycznych form studiowania.
- Potrzeba danych i informacji:
 - Testy kompetencyjne studentów i absolwentów
 - Ankiety satysfakcji absolwentów
 - Centrum informacji dla pracodawców i inwestorów
 - Coroczne opracowanie rankingu zawodów i bazy danych dla potencjalnych studentów
 - Obligatoryjne wystandaryzowane informacje o kierunku z bezpośrednim porównaniem do konkurencji